

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinatate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român“, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Proiectul contelui Andrassy.

Datorința legiuitorului este, se deie țării și cetățenilor legi bune, drepte, carii se fie spre binele și folosul patriei și să nu provoace nemulțămirea nimenui. Din trebuințele poporului trebuie se fie scoase legile, și au să fie acomodate iarăși trebuințelor poporului, cari nu sunt aceleași în fiecare țară. De aceea, legi importate din alte țeri și croite după trebuințele altor oameni, nu s'au dovedit de bune și drepte nici când și nici unde.

Se cere deci mult și amănunțit studiu, pentru a se putea compune o lege nouă, mai ales dacă e lege fundamentală, astfel, ca ea să nu devină păgubitoare în efectele ei, și să nu provoace neînțelegeri, nici dintr'o parte și nici dintr'alta.

La proiectul de lege al contelui Andrassy despre alegerile de deputați la dietă s'a lucrat destul de mult, s'a făcut studiu destul de amănunțit, și totuși, acum după ce cunoaștem textul proiectului, ni se pare, că nu a fost destul de temeinic studiul făcut, pentru că în proiect nu ni se dă aceea ce am fi dorit și la ce ne-am așteptat, o lege bună, dreaptă, clară, fără ușițe deschise pe seama abuzurilor și a actelor de volnicie, sevărșite de ceice vor fi chemați să execute legea.

Cum însă datorința are fiecare să împedecă râul, dacă îi stă în putință, credem că nu vom supăra pe nimeni, dacă ne spunem cuvântul cu sinceritate și noi asupra acestui proiect de lege, și-i înșirăm părțile slabe, ale căror schimbare o aflăm neapărat de lipsă, pentru ca legea se poată fi primită cu încredere din partea tuturor. Iar cerând aceasta, nu cerem lucru imposibil, pentru că orice proiect de lege, câtă vreme e numai proiect, poate se fie modificat în chip și formă, ba poate fi chiar și înlocuit cu altul, de tot alt-cum compus.

Prima scădere a proiectului de lege al domnului Andrassy o aflăm noi în aceea, că e foarte complicat. Cea mai bună și totodată cea mai dreaptă lege e aceea, care e clară și nu dă ansă la restălmăciri, ori la mai multe înțelesuri. În proiectul de lege din întrebare, sunt însă paragrafi, mai ales cei referitori la îndreptățirea de a avea cineva mai multe voturi, și la eschiderea dela exercicierea dreptului activ și pasiv de alegere, pe cari fiecare dintre cei chemați se esecute legea îi va înțelega și interpreta altcum, amăsurațel intereselor locale, ori intereselor stăpânirii. Iar o controlare severă a fapturilor lor e surată imposibilitate, chiar și din partea celor cu mai multă cunoștință de carte, dar apoi din partea celor mai neorientați în chestii de drept! Trecearea alegătorilor în listele electorale și ștergerea alegătorilor din ele e lăsată cu totul la discreția comisiunilor de conscriere, și asemenea și stabilirea, dacă cineva știe ceti și scrie în măsura cerută de lege, ca să poată fi luat între alegătorii direcți, iar prin aceasta se dă posibilitatea de a se face nedreptate cui numai vrea comisiunea de conscriere.

A doua scădere înseamnă a proiectului de lege e pluralitatea, importată din Belgia, pentru că în alt stat nu e introdusă. Nu aprobăm și nu putem accepta de bună pluralitatea, din motive principiare. Nu putem face nici o deosebire între om și om, între cetățean și cetățean, pentru că numai câte o viață are fiecare, săracul și bogatul, cari egali sunt în fața legilor dumnezeiești, egali trebuie să fie și în fața legilor lumești, deci un fel de drept li-se compete tuturor, iar nu două și trei feluri de drepturi. Tot universal egal am cerut noi totdeauna, chiar și la anul 1872, când s'a purtat discuție atât de frumoasă în dieta țării noastre pe tema reformelor electorale, și votul universal egal e trecut și în programul poli-

tic al poporului român din patria aceasta. Ștergerea pluralității ar contribui deci foarte mult la liniștirea spiritelor acum agitate pentru împărțirea cetățenilor în clase, pe când ei egali fiind la datorințe, egali ar trebui să fie și la drepturi. De altcum suntem convingși, că pluralitatea își va avea efectele sale numai în cercurile electorale orășenești, pe când în cele rurale nu va putea contrabalansa de loc voturile masselor mari de popor; iar cercurile electorale românești vor fi toate rurale. Cercuri orășenești noi nu vom avea.

A treia și cea mai mare scădere a proiectului de lege e în fine eschiderea dela dreptul electoral a celor ce nu știu ceti și scrie. Dispoziția aceasta a legii, dacă rămâne așa, are să provoace cea mai mare nemulțămire la multe sute de mii de oameni. Să ne gândim numai la anomalia, că un țaran bine situat din o comună oarecare, trecut prin școala vieții și înzestrat cu multă experiență, care poartă rolul de conducător în comună, ale cărui sfaturi fiecare le cere și fiecare le împlinește, un om deci, dela care are statul folos, și are folosul cel mai mare comuna sa: nu poate să-și exercizie dreptul cetățenesc de alegere, în mod direct, pentru că din nefericire nu știe ceti și scrie, pe când servitoriul său, care din întâmplare știe ceti și scrie, are drept direct de alegere! Și nu un cas, ci zeci de mii de casuri ca acesta se vor ivi în comunele, nu numai românești, ci și — ungurești.

Trebuie aflată deci modalitatea, ca și celor ce nu știu ceti și scrie să li se de drept direct de alegere, pe lângă un cenț oarecare, cât se poate de redus, cu atât mai vârtos, că făcându-se votarea cu graiul viu, nu e absolut nici o trebuință de cunoașterea scrisului și cetitului pentru ași da cineva votul pentru candidatul spre care-l trage inima și convingerea.

În aceste trei direcțiuni am dori deci să se facă modificări în proiectul de lege al contelui Andrassy, spre mulțămirea celor astăzi foarte nemulțămiiți cu el, dar și spre fericirea și buna înaintare a patriei însași, care are lipsă de pace, liniște și de bună înțelegere între cetățenii săi de deosebite limbi și pături sociale.

Proiect de lege

despre alegerea de deputați la dieta țării.

(Urmare.)

Cercurile electorale și cercurile de votare.

§. 14. Alegerea de deputați la dieta țării se face după cercuri electorale. Fiecare cerc electoral alege un deputat.

§. 15. Despre cercurile electorale și centrele lor va dispune o lege specială, care le va stabili.

§. 16. Cercurile electorale se împart în cercuri de votare. Cercurile de votare au să fie stabilite astfel, ca fiecare oraș cu magistrat separat, și după putință fiecare comună mare și notariat ceroual, să formeze un cerc separat de votare, și astfel, ca după putință, numărul alegătorilor de deputați să nu treacă peste o mie în câte un cerc de votare. Orașele mai impopulate cu magistrat separat și comunele mai mari, precum și notariatele cerouale compuse din mai numeroase comune, depărtate unele de altele, pot să fie împărțite în mai multe cercuri de votare. Comune mari învecinate și cu populațiune mai mică, apoi notariate cerouale, pot să fie unite într'un singur cerc de votare.

§. 17. Cercurile de votare le stabilește adunarea municipală, iar în orașele cu magistrat regulat, cari formează cerc electoral separat, consiliul comunal. Hotărârea poate fi modificată, dar trebuie înaintată ministrului de interne spre aprobare. Ministrul de interne supraenzurează hotărârea adunării municipale, ori orășenești, fără privire la aceea, oă s'a dat în contra ei apelație ori nu. Dacă ministrul de interne nu se pronunță în 40 de zile dela ziua înaintării hotărârii, aceasta e a se considera de aprobată. Dacă adunarea municipală ori reprezentanța orașului nu stabilește cercurile de votare în termenul pus de ministrul de interne, cu considerarea la §-ul 133, alineea a doua, ori nu înaintează ministrului de interne hotărârea înată în privința aceasta, dreptul de a stabili cercurile de votare compete ministrului de interne.

FOIȘOARĂ.

Scrisoare amicului din America.

Dragă Trandafire! Scrisoarea ta mi-a pricinuit multă mângâiere; a fost ca și o rouă înviorătoare! Vorba ta caldă și prietenească îmi spune, că nu m'ai uitat în depărtarea și marea străinatate, unde te afli; îmi șoptește, că gândești și îți încă la mine.

Să-ți scriu, ce-i pe la noi? Nădejdi deșarte, griji și multă muncă. Și e bine astfel, căci de n'ar fi munca, s'ar sălășlui prea multă plictiseală în sufletul omului. Numai munca îți înviorescă sufletul, și te abate de pe calea păcatelor.

Fericirea? Numai atunci o simțesc, când sunt la catedră, când mă întretin cu elevii, cei mai buni prietini ai mei! Atunci mă părăsesc toate grijile, toate supărările, și mintea mi-e luminată de un singur gând: să îmbunătățesc inima și să luminez sufletul acestor tineri. Și să-i vezi cu câtă dragoste îmi ascultă vorba, câtă văpaie e în ochii lor!

La început, când am venit aici, am aflat la tinerii noștri prea multe deprinderi străine de om și mai vârtos străine

de luminătorul poporului. Lipsiți de vorba îndrumătoare, caldă și părintească, se îndumneau și se poticneau pe căi alunecoase.

Am intrat în mijlocul lor, nu numai ca dascăl, ci mai ales ca părinte, ca frate și ca prietin; am căutat să ghăcesc gândurile și dorurile ascunse în cutele sufletului lor; am ascultat vorba, am judecat fapta lor; am ispitit apucăturile, jocurile, petrecerile, bucuriile și supărările, — toate deprinderile bune și rele. Și după ce am cunoscut ființa lor, individualitatea, la cei mai mulți copleșită de instincte sălbatiche, m'am trudit cu bunătate și dragoste să le curățesc simțirile, să le îmblânzesc firea; să-i împac între dânșii, să-i aduc în drumul cel bun, ca să trăiască ca frați și prietini sinceri. M'am ostenit să-i deprind a nu lupta împotriva semenului, să nu desvoalte dinamismul estern, ci mai vârtos cel intern, să înceapă lupta cu eul propriu. Căci celce se înfrână pe sine, învinge toate greutățile. Prin abnegație ajungi la stăpânire internă și esternă.

Iar străduința lor de-ami asculta vorba mă mișcă adânc; simțesc o căldură în adâncul sufletului, care crește și-mi învâluie întreaga ființă.

— „Mă rog, astăzi am greșit, ierta-țimă! de azi încolo mă voi feri de a mai păcătu!“ îmi grăi un elev, care comise o mică greșală, — și privirea lui mi se

păru atât de duioasă și totodată increzătoare, ca și cum dela mine nu putea aștepta decât dreptatea, dragoste și bună înțelegere.

Dar munca nu mi-am zăvorit-o între cei patru pereți ai școlai, ci m'am trudit să desvolt o activitate extra școlară. Mulți însă n'au fost bucuși de munca mea. Și era săptămâna patimilor când mi-au pironit sufletul pe lemnul crucii...

A trebuit să rabd mult, și am răbdat, iar prin răbdare și suferință și se curată și ispășește sufletul.

Atâta amar și se strecură uneori în suflet! Mai ales când observi, că idealul se depărtează tot mai mult de tine. Atunci îți vine a crede, că și el, idealul, este una dintre ițele veșnice, cari disprețuesc a se îmbrăca în haină vie, în haină pământeană, iar credința aceasta te înghenunchiază în fața sublimă a idealului, făcându-te rugăciunea: O iartă-mă, că te urmăresc!

Asemenea unui nouă, colo în fața paciniceii luni, mă voi strecura și eu, iar tu rămâi liniștit și vei străluci în deplină podoabă în veci.

Nu aștepta bucurii, prietino dragă! Ele sunt deșarte și false; singură durerea este tovarășa credincioasă a pământeanului! Viața numai prin suferință se câștigă, iar munca ne alină durerea. Prin muncă ne apropiem de lume, intrăm în legături cu universul, iar suferința ne sfințește munca și ne îndreaptă ochii către ceriuri,

cătră Dumnezeu, de unde să așteptăm ajutor și izbăvire.

Murim, dragă prietino, fără șovăire, în direcția apucată, și nu căuta la „suferința grea, dusă până acum — bătut de toate năcazurile“, — căci Dumnezeu e mult milostiv și ajută pe cei buni și harnici. Revista ta îmi este un oaspete iubit, și aș dori ca să o văd cât mai răspândită și prin locurile noastre, să-și cucerească un loc de frunte în familiile românești, ca să le povestească prin graiul tău limpede și plăcut scene și momente din viața blândului răbdător Isus și a bisericii noastre răsăritene. Ele contribuie în mare măsură la edificarea sufletelor și întărirea inimii.

Poftindu-ți izbândă deplină, tărie sufletească și multă mângâiere, acolo, departe, printre străini, te îmbrățișează al tău:

Nicu Păunaș.

Vorbe înțelepte.

Noi trebuie să fim ca apa, dupăcum zice și Laoțu. Nu sunt piedeci, apa curge înainte; dă de o stavilă, ea stă pe loc; se delătură stavila, ea curge mai departe; într'un vas pătrat ea are formă pătrată, într'un vas rotund, are formă rotundă. Pentru aceea însă e cel mai necesar și cel mai puternic din toate lucrurile.

Tolstoi.

Ministrul de interne e dator să prezinte dietei dela publicarea legii acesteia în trei luni conspectul cercurilor de votare, stabilite în mod final cu ocaziunea executării legii, iar schimbările făcute în conspect are să le comunice dietei numai decât. Schimbările făcute mai târziu cu privire la stabilirea finală a cercurilor de votare se pot executa numai după șase luni dela aprobarea hotărârii aduse din partea adunării municipale, ori din partea consiliului comunal, și comunicarea aprobării cu municipiul, respective orașul.

§. 18. În cercuri de votare, compus din mai multe comune, o comună trebuie designată de centru. Stabilirea centrului, schimbarea lui și anunțarea schimbării, trebuie să se facă după cele cuprinse în §-ul 17.

Comitetul central

§. 19. Compunerea listelor electorale și rectificarea lor în fiecare an, precum și luarea de pregătiri pentru efectuarea alegerilor pentru dietă, aparține comitetului central, ce trebuie format în fiecare municipiu ori oraș cu magistrat, care alege deputat separat, sau formează centrul cercului electoral, compus din mai multe orașe cu magistrat regulat.

§. 20. Comitetul central îl formează președintele și 12 membri, acolo unde cercul de competență al comitetului se estinde numai asupra unui cerc electoral, apoi 18 membri, unde sunt două cercuri electorale, 24 membri unde sunt trei cercuri, iar de aci încolo pentru fiecare cerc se mai alege câte doi membri. În comitetul central au să fie aleși din fiecare cerc electoral cel puțin doi membri, iar în comitetul central al cercului electoral compus din două ori mai multe orașe cu magistrat separat, din fiecare oraș au să fie aleși membri în număr egal. În cazul, că numărul membrilor nu poate fi împărțit la fel între orașe, pe membrii ceilalți îi alege orașul care formează centrul cercului electoral.

§. 21. Președintele comitetului central e în municipiul primului funcționar al municipiului, iar în orașele cu magistrat separat primarul. În cercurile electorale compuse din mai multe orașe cu magistrat, primarul orașului care formează centrul cercului electoral, respective substitutul legal al acestuia. Pe notariul comitetului central și pe substitutul acestuia îl numește în fiecare an președintele, dintre notarii municipiului, ai orașului cu magistrat separat, iar unde fac parte mai multe orașe din cercul electoral, dintre notarii orașului, care e ales de centru al cercului electoral.

§. 22. Membru al comitetului central poate fi ales numai cel trecut în listele electorale ale respectivului municipiu, ori oraș, ca alegător direct al vreunui dintre cercurile electorale de pe teritoriul său, ori apoi e membru al congregației respectivului municipiu.

§. 23. Membrii comitetului central vin aleși din partea adunării municipale, respective a reprezentanței orășenești, cu buletine de votare, și cu majoritate relativă de voturi. Dacă în urma faptului, că mai mulți au primit voturi egale, se naște dubietate în privința majorității relative, se decide prin soartă trasă din partea președintelui, că dintre indivizi cu voturi egale, care sau cari să fie considerați de aleși. Dacă pe buletinele de votare au fost trecute mai multe nume decât sunt membrii de ales, numele celor ce trec peste numărul necesar nu vin luate în considerare. În cercul electoral, compus din mai multe orașe cu magistrat separat, fiecare reprezentant al orășenească alege numărul corăspunzător de membri. Cu privire la efectuarea alegerii, orașele singuratic vin recercate din partea primarului orașului designat de centru, care are să fie apoi încunoștințat despre rezultatul alegerii, ca să poată face constituirea comitetului. Încredințarea sună pe trei ani, socotiți dela 1 Ianuarie. Alegerea se face cel puțin cu două luni înainte de a expira, în înțelesul legii, mandatul vechiului comitet. Despre alegere membrii vin încunoștințați cu estrase din procesul verbal. Cel ce nu primește alegerea, e dator să o comunice aceasta președintelui în curs de opt zile dela primirea înștiințării. În locul celui ce n'a primit alegerea, ori a murit, sau a dimisionat, este a se alege membru nou în proxima adunare. În contra hotărârii adunării municipale, respective a reprezentanței orășenești, referitoare la alegerea membrilor comitetului central, procedura decurge la judecătoria administrativă.

§. 24. Președintele, membrii și notariul comitetului central, pun înainte de ași începe activitatea următorul jurământ: (Urmează textul jurământului) și anume, președintele în fața adunării care l'a ales, iar membrii și notarii în fața adunării care i-a ales, ori în fața comitetului, sau și nu-

mai a președintelui, care ia proces verbal despre jurământul lor.

§. 25. Comitetul central ține ședință de atâtea ori, de câte ori se ivește necesitatea. Președintele avizează membrii despre prima zi a ședințelor prin invitări speciale. Invitarea trebuie trimisă și publicată cel puțin cu trei zile înainte de începerea ședințelor. În cazuri extraordinare de urgente, președintele poate să convoace comitetul central fără amânare la ședință.

§. 26. Ședințele comitetului central sunt publice. Hotărâri valide se aduc, dacă afară de preșident mai sunt prezenți cel puțin 4 membri, acolo unde numărul lor e de 12, ori cel puțin 6 membri, unde numărul lor e mai mare. Celce în curs de jumătate de an nu s'a prezentat la nici o ședință, și nici nu și-a scuzat absența totdeauna, perde dreptul de membru, și în locul său se alege altul, la proxima alegere. Comitetul central decide cu majoritate relativă de voturi. Președintele de regulă nu votează, dar când voturile sunt egale, e dator să voteze. Despre ședințele comitetului central se poartă proces verbal, cu înșirarea tuturor celor prezenți. Procesul verbal îl autentice președintele și doi membri. Procesul verbal se păstrează în arhiva municipiului, ori a orașului respectiv, și copie de pe el este a se trimite în formă autentică ministrului de interne în curs de trei zile.

§. 27. Comitetul central corespunde direct cu ministrul de interne, cu autoritățile administrative și judecătorești, cu corporațiunile și cu singuraticii.

§. 28. Hotărârile comitetului central, referitoare la reclame și la excepționări, și peste tot la îndreptățirea de a alege, se pot apela la judecătoria administrativă, cu excepțiunea hotărârilor aduse cu privire la alegerea reprezentanților alegătorilor primitivi, (indirecți) cari sunt aduse cu putere finală de drept. Alte hotărâri, se pot apela la ministrul de interne, din punct de vedere al legalității, în 15 zile dela aducerea lor. Ministrul de interne poate să nimicească hotărârile, cari se împotrivesc legii, fie pe baza apelării, fie din oficiu, și dacă cere trebuința, poate ordona aducerea de hotărâri noi, respective, dacă scurțimea timpului ar eschide aducerea unei hotărâri noi, pentruca termenul legal se poată fi respectat, poate dispune singur în merit. Comitetul central, dacă are motive, poate decreta, că hotărârile sale, fără considerare la recurs, pot să fie numai decât executate.

Listele alegătorilor.

§. 29. Pentru fiecare cerc electoral se compun liste electorale separate, după cercurile de votare, respective, dacă cercul de votare e compus din mai multe comune, după comune, și anume a) despre alegătorii direcți, b) despre alegătorii primitivi, c) despre reprezentanții alegătorilor primitivi. În listele electorale au se fie trecute negreșit următoarele date: numele și pronumele alegătorului, starea sa familiară, ocupațiunea, locuința, etatea, iar în lista alegătorilor direcți afară de aceasta încă și numărul voturilor cari le compet, și titlul de drept pe baza căruia exerciază votul plural. Formulariul listelor electorale îl stabilește ministrul de interne pe calea ordinațiunii, și prezintă dietei, atât formulariul, cât și eventualele modificări.

§. 30. Listele sunt permanente, și au se fie compuse în curs de 15 luni dela publicarea legii acesteia, iar cu începere din anul, care urmează anului în care ele au primit valabilitate, au se fie rectificate în fie care an. Terminul calendaristic al compunerii listelor electorale îl stabilește ministrul de interne, cu observarea termenelor precisate în lege (§ 133) pentru procedura rectificării listelor.

§. 31. Comitetul central, cu ocaziunea constituției sale prime în înțelesul acestei legi, și după terminarea stabilirii cercurilor de votare (§ 133), iar mai târziu în fiecare an, cel mult până la 1 Martie, alege pentru fiecare cerc de votare câte una ori mai multe comisiuni de conscriere, cari au chemarea se conscrie alegătorii în listele electorale numite în §-ul 29 sub a) și b). În mod excepțional, aceeași comisiune poate să facă conscrierea și în mai multe cercuri de votare. Comitetul central stabilește, că în care loc ori locuri din fiecare cerc de votare are a se prezenta comisiunea de conscriere. Dacă în același cerc de votare funcționează mai multe comisiuni de conscriere, comitetul central stabilește în mod amănunțit cercul de activitate a fiecăreia.

§. 32. Fiecare comisiune de conscriere să compune din trei membri ordinari și unul suplent. Membru în comisiunea de conscriere poate să fie ales numai acela, care e trecut între alegătorii direcți ai vreunui cerc electoral din municipiul ori orașul respectiv și știe unguerește, iar dacă

în respectivul cerc de votare se află în masse mai mari alegători cari nu știu unguerește, cunoaște după puțință și limba acestora. Notarii comunali și cercuali, mai departe învățătorii de stat și comunali, sunt datori să primească alegerea de membri ai comisiunii de conscriere în cercul de votare în care locuiesc, pe lângă greutatea responsabilității disciplinare. Pe președintele comisiunii de conscriere și pe substitutul său îl numește comitetul central dintre cei trei membri ordinari ai comisiunii. Despre alegerea întâmplată vine încunoștințat în scris președintele și membrii comisiunii de conscriere.

§. 33. Președintele și membrii comisiunii de conscriere pun înainte de ași începe activitatea următorul jurământ. (Urmează textul jurământului) și anume: în fața comitetului central, ori a președintelui acestuia, sau dacă se exprimă dorința, în fața respectivului prim-pretor sau primar al orașului. Despre punerea jurământului se drezează proces verbal, pe care prim-pretorul (primarul) e dator a-l trimite numai decât președintelui comitetului central.

§. 34. Ziua în care comisiunea de conscriere își începe activitatea, are să o stabilească președintele comisiunii, punându-o cel mult pe 15 Martie, și avisând despre aceasta, precum și despre aceea, că conscrierea în care localitate se va face, cel puțin cu opt zile mai înainte, antistia comunală, respective senatul orășeneș, pentruca se publice în modul obișnuit aceasta, cu observarea, că cei interesați au să se prezinte în fața comisiunii, pentru ași arăta dreptul de alegere, respective ași justifica, prin prezentarea documentelor, îndreptățirea la votul plural. Dacă comisiunea, din motive inevitabile, nu și poate începe activitatea în ziua stabilită, președintele e dator să avizeze despre aceasta numai decât antistia comunală, respective senatul orășeneș. Totodată pune termen nou, pe care antistia comunală îl aduce la cunoștință publică în modul amintit mai sus. Noul termen trebuie pus astfel, ca dela publicare până la începerea activității comisiunii se treacă un interval, după puțință, de trei zile.

§. 35. Trecerea alegătorilor în listele electorale, stabilirea numărului voturilor, iar cu ocaziunea rectificării listelor, stergerea din liste, trecerea dintr'o listă în alta, reducerea numărului voturilor, ori urcarea lor, se face din oficiu, pe baza datelor oficioase, cari stau la dispozițiune, iar dacă nu se află date oficioase, pe baza datelor prezentate de cei interesați, cari se vor anunța. Pe acela, despre care comisiunea de conscriere are cunoștință, ori și-a câștigat cunoștință din datele ce i stau la dispoziție, că întrunește condițiunile necesare de a fi trecut în listă, comisiunea îl trece între alegători, fără considerare la aceea, că el însuși o dorește aceasta ori nu, stabilindu-se eventual și votul dublu, ori triplu, iar pe aceia, cari s'au prezentat în fața comisiunii de conscriere, ca seși documenteze dreptul de alegere în persoană și eventual îndreptățirea de a avea vot dublu ori triplu, comisiunea trebuie să-l asculte. Procedura comisiunii de conscriere e publică.

§. 36. În listă trebuie să fie trecut acela, despre care comisiunea de conscriere s'a convins, că în timpul conscrierii posedă condițiunile legale pentru îndreptățirea de a alege. În privința etății ajunge pentru a putea fi trecut în listă, respective a primi votul dublu, dacă persoana respectivă împlinește anul al 24-lea, respective al 32-lea de etate, în același an, în care se face conscrierea. Trebuie trecut în listă și acela, pentru care există careva din motivele de eschidere din §-ul 4, punctele 6-9, dar despre care se poate ști din documente publice, că motivul înceată în cursul anului în care se face conscrierea.

§. 37. În frul procedurii de rectificare anuală au să fie șterși din liste aceia, despre cari comisiunea s'a convins, că au murit, ori au pierdut vreuna din condițiunile cerute pentru dreptul de alegere, ori pentru trecerea în listele din acel cerc de votare (comună), ori că au fost trecuți în liste numai din greșală. Comisiunea de conscriere poate să șteargă din liste pe motivul că au fost trecuți în ele din greșală, pe aceia, cari au fost luați în liste pe baza deciziunii judecătoreții administrative, numai pe baza unor astfel de dovezi, cari nu au fost cunoscut în procedura judecătorească. Regulele acestea au se fie aplicate și cu privire la reducerea numărului voturilor și la trecerea alegătorului din listele alegătorilor direcți în listele alegătorilor primitivi.

§. 38. Alegătorul poate să fie trecut numai într'o singură listă electorală, cu excepțiunea casurilor de mai la vale. Luarea în listă se face în acel cerc de votare, respective comună, în care locuiește alegătorul pe vremea conscrierii, chiar și atunci, dacă în anul cerut în § ul 2 a lo-

cuit în diferitele părți ale cercului de votare aparținător aceluiși cerc electoral.

Persoanele numite în §-ul 2 sub litera a) b) și c) au să fie trecute în liste în următoarele locuri: 1. Persoanele de sub a) dacă locuiesc în centru, în cercul de votare la care se ține locuința lor. Dacă locuiesc afară de centru, acolo unde le este locuința, conform celor dela începutul acestui paragraf; iar afară de aceasta și în centru, în acel cerc de votare, în care se află oficiul, institutul, întreprinderea, ori localitatea reuniunii. 2. Cei de sub b) afară de locuința lor, încă și acolo unde își au proprietatea de pământ, casă, mine. 3. Persoanele de sub c) sunt a se lua în listele cercului de votare, respective ale comunei, în care au locuit mai pe urmă înainte de a fi aleși ori de a fi primit încredințarea, ori în care p'ătesc darea, sau la dorința lor, în listele vreunui cerc de votare de pe teritoriul capitalei Budapesta. (Va urma.)

NOUȚĂȚI.

Jubileul Monarhului. Moștenitorul de tron al României, Principele Ferdinand, va sosi astăzi în 18 Noemvrie n. la Viena, pentru a felicita pe Majestatea Sa Monarhul nostru, în numele Regelui Carol, din prilejul jubileului de 60 de ani de domnie. Programul primirii sale la Viena e următorul: Vor fi prezenți în gară Impăratul Francisc Iosif, arhiducii, comandantul corpului de armată și comandantul Vienei, un serviciu de onoare și o companie de onoare, cu drapel și cu muzică. După salutările de bunăvenire Impăratul și principele vor merge la Hofburg, unde principele va fi găzduit în apartamentele suveranilor străini. La orele 6 seara va avea loc la Schöbrunn un prânz de familie la Impărat și în urmă primire la arhiducele Francisc Ferdinand. Seara va avea loc la Hofburg un prânz de gală, după care principele va pleca la München.

La penzie. Domnul Avram Berlogia, judecător de Curie în Budapesta și membru în reprezentanța fundațiunii Gozdu, a fost trecut la penzie, în urma cererii proprii. Din acest prilej, la propunerea guvernului, Majestatea Sa Regele l'a distins cu acordarea în mod gratuit a ordinului leopoldin, drept recunoștință pentru îndelungatele servicii, îndeplinite cu râvnă și cu credință.

Alegerile pentru congres. Deputați mireni la congresul național bisericesc s'au ales în arhidieceză următorii domni: I. cerc. Sibiu: Parteniu Cosma, director la banca „Albina” în Sibiu. II. cerc. Sălaj: Dr. Nicolae Comșa, medic în Sălaj. III. cerc. Sebeș: Ioan de Preda, adv. în Sibiu. IV. cerc. Alba-Iulia: Mihail Cirlea, not. publ. reg. în Abrud. V. cerc. Deva: Dr. A. Vlad, dep. diet., adv., în Budapesta. VI. cerc. Hațeg: Dr. Nicolae Vecerde, dir. „Albina” Brașov. VII. cerc. Ilia: Dr. Ștefan Rozvány, adv. în Ilia. VIII. cerc. Geoagiu: Dr. Ioan Marghita, adv. în Geoagiu-inferior. IX. cerc. Zarand: (nu știm rezultatul). X. cerc. Câmpeni: Dr. Vasile Preda, adv. în Câmpeni. XI. cerc. Tarda: Lazar Tritan, ref. școl. Sibiu. XII. cerc. Cluj: Vasiliu Almazan, avocat în Cluj. XIII. cerc. Solnoc: Gavril Buzura, adv. în Lăpușul-ung. XIV. cerc. Bistrița: Dr. Vasiliu Pohone, avocat în Bistrița. XV. cerc. Târnava: Dr. Dionisiu Roman, adv. în Mediaș. XVI. cerc. Sighisoara: Virgil Onișcu, dir. gimn. Brașov. XVII. cerc. Treiscaune: Dr. Iancu Meșianu, proprietar în Zernești. XVIII. cerc. Brașov: Arseniu Vlaicu, dir. școlii comero. în Brașov. XIX. cerc. Bran: Ioan cav. de Pușcariu, jud. la curia reg. în penz. în Bran. XX. cerc. Făgăraș: Dr. Ioan Șenchea, adv. în Făgăraș.

Proces de presă. Domnul W. Bruckner, președintele direcțiunii „Transilvanier” din loc, ne-a făcut proces de presă pentru articolul „Banca de asigurare Transilvania”, publicat în numărul 104 al ziarului nostru. Răspunderea a primit-o autorul articolului, domnul avocat Ioan A. de Preda.

Alegerile din Turcia. Să plâng toate naționalitățile din Turcia, că alegerile pentru parlamentul turcesc nu s'au făcut cu rezultatul așteptat de ele. Astfel Grecii credeau, că vor avea 40 de deputați, dar nu au decât 4, și poate vor mai avea 8. Armenii sperau să aibă 20, au însă numai 2, și probabil vor mai avea doi. Bulgarii asemenea au numai 2, dar vor mai alege 2. Sârbii au pus mâna pe 2 mandate, Evreii pe 3. Aromânii nu au însă până acum nici un deputat de neamul lor în parlamentul turcesc.

Desp. Agnita al „Asociației” invitat pe membri și binevoitorii despărțământului la adunarea generală ce se va ține în Noembrie, la 22 Noembrie n. în localul școlii române, orele 12.

Jubilul Papei. Maiestatea Sa Imperială și Regele nostru a jubitat pe Păpă din Roma din încredințarea fetei sale de 50 de ani de preoție prin o scrisoare călduroasă, înmănată Papei în audiență solemnă din partea unui trimis extraordinar, prmiit cu multă sfăbuilitate, care a predat totodată Papei și frumoasa cruce de aur cu briliante, trimisă ca dar din partea Monarhului nostru.

Avis domnilor învățători. Dl Iuliu Vuia autor-editor în Comșul bănețean a pus la dispozițiunea Preaven. consistor arhidiececan una sută garnitură de cetire și instrucții a metodelui sunetelor vii (cel mai ușor și rațional metod) spre a se distribui gratis școalelor din arhidieceză.

Catastrofă. Ziarele germane scriu pe larg despre o mare catastrofă, întâmplată în minele societății „Trierer Bergwerk-Gesellschaft” din Westfalia. O exploziune puternică a nimic în adâncimea pământului viața alor 350 de lucrători și a rănit 30 de inși. Lucrătorii periți, mai toți au fost părinți de familie. Din mine ies flacări și acum, așa, că cu toate eforturile de salvare nu se poate face nimic, ca cel puțin să se scoată cadavrele nenorociților, ale căror familii umplu aierul cu țipete de durere, stând zi și noapță la gurile minei. Ziarele germane au adunat până acum suma de 24.000 de mărci pentru ajutorarea familiilor nenorocite.

Constituire. În adunarea generală a societății acad. „România Jună”, ținută în 7 Noembrie a. c. s'a constituit comitetul nou în următorul mod: Preșident: Coriolan de Pop, jurist abs.; Preșident. com. Vicepreșident: Eugen Forșaci, cand. jur. Secretar I.: Nicolae Băilă, student cons. Secretar II.: Stefan Oțel, stud. comer. Censor: Isidor Vitanou, stud. geod. Controlor: Nicu Hlușcu, stud. ing. Bibliotecar: Coriolan A. Babeș, stud. med. Econom: Eugen Casparovici, stud. med. În comisia literară au fost aleși: Nic. Brătianu, stud. jur. și cons. prez. Coriolan de Pop, Gavril Feleagă, cand. jur. Coriolan A. Babeș și Nicolae Băilă, iar în comisia de revedere: Nicu Mintencu, cand. ing., Gavril Telega și Iuliu Br. Docolin, cand. med.

† **Marele duce Alexis,** unchiul țarului Nicolae II al Rusiei, a decedat în Paris, în palatul propriu, în etate de 53 de ani. Causa morții a fost o aprindere de plămâni, care nu a mai putut fi sufocată.

D'Annunzio în primejdie. Marele scriitor italian Gabriel D'Annunzio a încălecat zilele trecute pe un cal, pentru a face o primblare călare. Calul s'a spăriat însă pe drum și a trântit la pământ pe călăreț, încât acesta a rămas multă vreme ca mort, întins pe drumul mare. Și-a venit apoi în fire, și s'a constatat și din partea medicilor, că ranele primite nu sunt periculoase.

Dumnezeu grijă de cei mici. O muere din o comuna apropiată de Cașovia aducea acasă în trăsura trasă de doi cai buni un băiețel, pe care tocmai atunci îl botezase. Căei s'au spăriat însă pe drum și au luat-o în fugă mare. Muerea a căzut din trăsura, cu copil cu tot, și și-a frânt gâtul, rămânând moartă pe loc. Copilului însă nu i s'a întâmplat nimica. A rămas întreg și nevătămat.

Noul proprietar de casă. Un biet muritor din Paris își făcuse culcușul, împreună cu muerea și cu 7 copii ai sei, sub un pod, pentru că locuința nu mai căpăta nici unde, fiindcă nu avea de unde se plătească chiria. Ziarele au făcut zgomet pe tema aceasta, bogătanii și-au deschis pungile, și s'au adunat atâta bani pentru nefericita familie, încât aceasta își zidește acuma o casă proprie în Paris.

Miliardarul Carnegie. Cunoscutul miliardar american Carnegie, care a dat multe milioane pentru scopuri de binefacere, a întreprins în timpul din urmă o călătorie în jurul pământului, iar acuma își publică impresiile la Lipsa, într'un elegant volum, intitulat „Călătoria mea în jurul lumii”. În cartea se cuprind interesante descrieri asupra țărilor prin cari a umblat Carnegie, și asupra popoarelor pe cari le-a văzut și studiat.

Loterie. Reuniunea învățătorilor conșionali gr. ort. români din Banat, din protopresbiteratele aparținătoare diecezei Aradului, a hotărât aranjarea unei loterii de obiecte, în favoarea conviețului ce vrea să înființeze în Timișoara, pe seama fiilor de învățători.

Indreptare. În „Foișoara” din numerele premergătoare s'au strecurat următoarele greșeli: Nrul 120, coloana a 3-a, șirul 10 de sus în jos să se cetească: „de rasa noastră comună” (nu română), iar în șirul 20 „Georg Mesch” (nu Meöch). Numărul 121, coloana a 2-a, șirul 23 de sus în jos și cele următoare, să se cetească: „Pepping” (nu Peppind) „Baumanns Rinette” (nu Raumanns Reinette) „Blenheim” (nu Bleuheim) „Hardenpond” (nu Handenport), apoi pe coloana a 4-a, șirul ultim, „Plymouth” (în loc de Phymouth) iar pe pagina a 2 a șirul 3, „Langshan” (în loc de Langohan) și „Dorking” (în loc de Darking)

Hoț prins. Casierul dela gara de nord din București, cu numele Costăchescu, a fost depăreșit, cu suma de 63000 lei, pe cari li luase cu sine. Și-a luat drumul spre străinătate, dar nu a avut noroc, pentru că în Canada a fost recunoscut și arestat. Avizată din partea ministerului plenipotențiar român dela Londra despre această arestare, poliția din București a trimis un ofițer de poliție la Canada, pentru a lua în primire pe defraudantul.

Ministrul cultelor și al instrucției publice a aprobat sub nr. 51049/1908 următoarele scrieri ale dlui I. Vuia, cari se capătă în tipografia diecezană din Arad: 1. Abecedar după metoda sunetelor vii, 40 fileri. 2. Abecedar ilustrat, metoda cuvintelor normale, 40 fil. 3. Carte de cetire cl. 3 și 4 50 fil. 4. Carte de cetire cl. 5 și 6 60 fil. 5. Curs practic de limba română 60 fil. 6. Curs practic de aritmetică cl. 2, 3 și 4, 60 fil. 7. Curs practic de aritmetică și geometrie cl. 5 și 6 36 fil. 8. Curs practic de economie 56 fil. 9. Elemente de constituție 60 fil. Sub nr. 89.230/1908 10. Carte de cetire cl. II 36 fil. Sub numărul 28.419/1907 11. Curs practic de limba maghiară pentru cl. 1, 2 și 3 50 fil. 12. Curs practic de limba maghiară cl. 4, 5 și 6 50 fileri. Aceste manuale au fost calificate de model, și scrise după cel mai ușor și corăpunzător metod.

La fondul de 20 bani al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare au mai rănit: Adrian Cristea, președintele „Secției industriale” a „Reuniunii economice din Oraștie” 1 cor., Ioan Socu, funcționar la direcția financiară, 40 bani. N. N. 20 bani, Toma Calin, inv. și conduc. școlii de pomi comunale din Sebeș-sup., 30 bani, Vic. Tordășianu, asesor consist., soția sa Logoara-Viorica, câte 20 bani.

Concert în Sibiu. Reuniunea sodalilor români din Sibiu invită la concertul ce se va aranja Sâmbătă, 8/21 Noembrie 1903 în „Unicom”. Dirigent: Augustin Bena, profesor de muzică. O parte a evenimentului venit curat este destinat pentru fondul „Episcopul Nicolae Popea” pentru masa învățătorilor meseriași”. De petul la 8 oara seara. Prețul de intrare: De persoană cor. 1-20. Insignii de dans pentru dansatori 50 bani. Suprasolvirile se primesc cu mulțămă și se vor cuita pe cale publică.

Concert în Săliște. Reuniunea română de cântări din Săliște invită la concertul ce-l va aranja Sâmbătă, în 21 Noembrie n. 1908 (Arh. Mihail și Gavril) în sala festivă a școlii. Inceputul precis la 7¹/₂ ore seara.

Teatru în Oraștie. Secția industrială din „Reuniunea Economică din Oraștie” invită la producțiunea teatrală, care se va ține Sâmbătă, în 21 Noembrie n. 1908 în sala hot. „Transylvania” din Oraștie. Inceputul punct la orele 8 seara. Venitul curat este destinat fondului propriu. Suprasolvirile se primesc cu mulțămă și se vor cuita pe cale ziaristică.

Mulțămă. Subsemnata epitropie parohială exprimă și pe această cale cele mai călduroase mulțămite Prea On. Domn Sebastian Olariu și soției sale Ana, pentru darul de 50 cor. făcut sf. noastre biserici drept răscumpărare a invățărilor la cununia ficei lor Aurora cu dl Dr. Gârda, care cununie se va celebra în sf. noastră biserică din Făget Duminecă în 9/22 Noembrie a. c. la 11 ore a. m. Dumnezeu să-i împărtășească de fericeie și noroc. Făget la 2/15 Noembrie 1908. Epitropia parohială gr. ort. rom. din Făget.

Două abecedare,

edate de ministerul instrucției publice din România.

Am primit înainte cu vre-o lună la adresa mea două abecedare și un: „Povăzător la predarea abecedarilor din 1908”, edate de ministerul instrucției publice din România în institutul de arte grafice Carol Göbel, București, 1908. Abecedarele sunt destinate, unul pentru divizia rurală, iar al doilea pentru clasa I. urbană.

Amândouă urmăresc același scop. Sunt lucrate după aceleași principii, dar materialul și estensiunea iau o formă deosebită, conform claselor sociale deosebite, din cari se recrutesc tineretul școlar.

Pentru cei neorientați însemn. că la inițiativa actualului ministru român de culte și instrucție publică Spiru Haret s'a creat instituția foarte folositoare a „Casei școlare rurale”, iar pe urmă s'a pus monopol pe cărțile școlare, tăind astfel creanga de sub picioarele fabricanților de cărți școlare și împiedicând abuzurile ce se făceau la cumpunerea și edarea de cărți școlare.

În urma acestor dispozițiuni în țara românească nu pot fi deodată mai multe abecedare, ci numai cele censurate și eflate de bune din partea unei comisii, anume instituită. Abecedarele ce-mi stau la îndemână sunt alese pentru anul școlar present.

Ca unul, care încă mă ocup cu facerea de abecedare, îmi iau voe a face cunoscută această frumoasă lucrare a fraților din regat și învățătorime noiștre ardeleni.

Țin să-mi precizez dela început punctul meu de vedere.

Și aceste abecedare, ca și toate cele existente românești, pornesc din alte puncte de vedere, și nu din acela din care am mâncat eu la alcătuirea „Noului — abecedar”.

Punctul de mâncare al meu este: Eu voesc ca și prin învățarea scrisului și cetitului să contribuie la ajungerea scopului suprem al educației: formarea unui caracter religios-moral.

Ceialți au drept țintă: Învățarea cât mai grabnică și ușoară a scrisului și cetitului, căci istorioarele morale și religioase din partea a doua sunt numai o slabă contribuție la formarea caracterului.

Punându-mă pe punctul de vedere al autorilor, trebuie să constat, că sunt de o perfecție neajunsă de alte abecedare. Sunt superioare tuturor abecedarilor românești lucrate după aceleași principii, și sub respectul cuprinsului, cum și a formei.

Esercitiile pregătitoare la scris numai sunt niște simple linii fără înțeles, ci sunt părți de obiecte, din contribuirea cărora să și formează desemnuri de obiecte. Aici dar dela început se face o norocoasă concentrare a caligrafiei cu desemnuri.

Abecedarele au două părți. În partea primă să pregătește cetitul, iar în a doua să dau bucăți de cetit, deci să deprinde cetitul.

Pregătirea se face pe baza cuvintelor normale. În abecedarul rural cel dintăiu cuvânt este *oi*, iar în cel urban *ou*. La tot cazul, un cuvânt normal mai potrivit decât *oi*. Parcă toți țărani români sunt oieri și au să rămână oieri.

La fiecare cuvânt normal este alcătuit deasupra tipul care reprezintă obiectul numit cu acel cuvânt. Tipurile sunt foarte bine alese și deslășite.

Cuvintele normale sunt *monosilabe* și *polisilabe*.

Metodul este: a scris cetitului; de aceea premerg literile scrise.

Desfășurarea este: *analitic-sintetică*. Pe urmă se înșiră micul alfabet cu litere scrise și paralel tipărite, din cari apoi să construesc cuvinte în fel și formă variată.

Urmează apoi alfabetul mare. Aceiași ordine și sistem.

Trecută această lucrare, urmează mici bucățele de cetit, cum sunt în cel rural: *Bădea Pîșgoiu* (p. 60), iar în cel urban: *Vrabia* (p. 39). În abecedarul rural se află pe pagina 64 nume de femei și bărbați, apoi alfabetele, iar cu aceasta se face trecerea la partea a doua. În abecedarul urban numele sunt mestecate și alăturate la bucățele de cetire. Cu istorioara: „Moara de vânt” se face aici trecerea la partea a doua.

Astfel se presentă partea întâia. În amândouă sunt cuvinte normale comune, dar și felurite, scoase din cercul de ocupație a claselor, pentru a căror fii s'a alcătuit.

Remarcă ca un lucru foarte frumos prezența cuvintului *Hora* în ambele.

Nu mă prea pot uni din punctul de vedere pedagogic al meu român și bișericesc cu cele de pe pagina 61 dela abecedarul rural, când așa ceva avea loc

numai dacă premergea și o biserică românească cu un preot românesc. Oricât de necesar e să se propage în fiii țăranelui sentimentul dinastic, dar pentru noi Români trebuie să fie superior sentimentul religios, ortodox, românesc.

Partea a doua are istorioare morale, poeziune, găcituri și vorbe bune, alese în amândouă abecedarele din sfera de viață a țăranelui și orașanelui.

Cu privire la vederile mele pedagogice relativ la istorioarele morale nu pot decât din nou să mă provoc la expunerile teoretice ce le-am pus în fruntea poezțiilor alese și prelucrate în lecții pentru anul prim școlar.

Poesiione sunt puține, dar admirabile alese. Remarcă: Rugăciunea școlarilor, din abecedarul urban (p. 53), apoi: Mama și copilul (p. 58), Florile d'albe (pag. 66), Magii dela răsărit (p. 7), Iarna pe uliță, de G. Coșbuș (p. 71), Unde este Dumnezeu (p. 101), Câte stele sunt pe cer (pag. 112). În un adaus se dau bucăți de cetire. Aci prunci figurează poveștea: Capra cu trei iezi, prescurtată.

Din partea a doua a abecedarului rural însemn poeziune ale: Drumul până la școală (p. 55), Găciitoare (p. 61), Pomișorul desfrunzit (p. 63), Fulgii de zăpadă (p. 64), Cățelușul (p. 78), Unde este Dumnezeu (p. 101), Rugăciunea (p. 106), Vama (p. 107), Rugăciunea (p. 112). Sfârșitul ca în abecedarul urban. La amândouă e pe urmă o tablă de materii drept orientare. Mai amintesc, că se află în abecedar și jocuri, o idee foarte nimerită.

După toate acestea mai repet: Abecedarele sus pomenite sunt superioare tuturor celor sistente românești și lucrate din aceleași considerații pedagogice.

Abecedarul li-s'a dat și un povăzător, în care se află toate îndicările metodice necesare, cum și probe de lecții practice. Mă unesc întru toate cu cele cuprinse acolo, căci aceste sunt și vederile mele, exprimate și scrise, întrucât ating chestia cetitului din punctul de mâncare pe care s'au așezat. Diferența între mine și autori se poate în câțva ceti din „Călușa” ce o am dat la „Noul Abecedar”. Atâta am avut de zis.

Dr. Petru Șpan.

Pentru economii nenorociți de pe Valea-Hărtibacului.

La apelul nostru pentru ajutorarea economilor nostri nenorociți prin grindină au binevoit a dăru: Ioachim Muntean, protopresbiter în Agnita 5 cor.; George Poponea, conducător tipog. arhid. 20 bani; Nic. Stoica, George Trifan, Ioan Pinciu, Stef. Duca, Lazar Devan, Ioan Feldiorean, George Mohan, Valeriu D. Poponea, Isidor Marcovici, Ilie Baciu, George Joandrea, și Dem. Axente, culeg-tip. fie care câte 10 bani; Ioan Both, mașinist al tipog. arhidiececane, 20 bani. Suma încursă 265 cor. 20 fileri — Contribuiri se mai primesc la subscrierile comitetului.

Sibiu, 17 Noembrie 1908.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pantăleon Lucușă
preșident

Vic. Tordășianu
secretar.

Poșta redacției.

D-lui B. Hășeg. Articolul D-Tale referitor la ilegalitățile comise în jurul alegerii de deputat congressional mirea în cercul Hășegului nu-l putem publica. Pe baza §-lui 42 din Regulamentul de procedură la alegerea deputaților pentru conșorul național-bisericesc, puteți face protest contra alegerii, pe care aveți a-l înainta Preșidului Congresului în termen de 15 zile dela scrutinul, iar contra persoanelor, cari stau în sevicul bisericei, pentru abuz de oficiu, puteți face arătare la Consistor.

Teatru german.

Mercuri: *Der Teufel*, comedie.

Joi: *Die Liebe wacht*, comedie.

Rachitis.

Mijloacele de nutremânt eminent concentrate în

Emulsiunea lui SCOTT

nutresc oasele, le fac tari și drepte și fac posibilă dezvoltarea unei cărni sănătoș și bune.

Sănătatea în general se recapătă în curând at de cei mici și rachitici devin tot at de sănătoși și tari, ca toți ceialți. 4 (270) 2-5

Prețul sticlei originale cor. 2-50. Se găsește în toate farmaciile.

Veritabil numai cu această mărcă — Pescarul — cu semnul garanției al experiențelor lui SCOTT.

Nr. 1036/908.

[333] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. I. **Borgo-Bistrița**, protopresbiteratul Bistriței, să publice concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concurenții să-și înainteze cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral și până inclusive 8 zile înainte de sinodul parohial electoral după prealabila încunoștințare la oficiul protopresbiteral să pot prezenta înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a oficia și predica.

Blașfalăul de sus, în 15/28 Octomvrie 1908.

Oficiul protopresbiteratului ortodox român al tractului Bistrița.

Vasile Bălan
adm. ppresb.

Nr. 1043/1908.

[315] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante, de clasa primă, **Parău**, în protopresbiteratul Făgăraș, să scrie concurs, cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh, sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să substearnă cererile concursuale instruite cu testimoniu de maturitate, absolutoriu teologic și atestatul de calificare preoțesc, la subsemnatul oficiu protopresbiteral, până la termenul indicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă la biserică.

Făgăraș, în 12/25 Oct. 1908.

Oficiul protopresbiteratului gr.-or. al tractului Făgăraș în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
protopresbiter.

Nr. 668—1908 Of. ppresb.

[316] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan temporal lângă parohul bătrân **Alexandru Ciocăș** în parohia de clasa III. **Făurești**, protopresbiteratul Cetatea-de-peatră să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt jumătate din toate venitele parohiale fasonate în coala B. pentru congruă.

Doritorii de a ocupa acest post să-și substearnă cererile concursuale, instruite conform legilor în vigoare subscrisului oficiu protopresbiteral până la termenul sus indicat și după prealabila încuviințare a protopresbiterului se pot înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cânta respective a oficia și a cuvânta.

Lăpușul-unguresc, (Magyarláp) la Octomvrie 1908.

Oficiul protopresbiteratului gr. or. Cetatea-de-peatră în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Vasile Duma
protopop.

Nr. 733/908.

[319] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa I. **Tresnea**, protopresbiteratul Ungurașului, se scrie concurs din nou, cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele cuprinse în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh au a-și așterne rugărilor de concurs, instruite conform normelor din vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiteral, în termenul sus indicat, și înainte de alegere cu prealabila încunoștințare a acestuia a se prezenta la biserică în vre-o Duminecă sau sâmbătoare pentru a cânta respective a celebra și cuvânta.

Fizeș-Sânpetru, 17/30 Oct. 1908.

Oficiul protopresbiteratului gr.-or. român al Ungurașului în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Pavel Roșca
protopresb.

Nr. 561/1908.

[331] 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului al doilea de învățător în comuna **Zlatna**, să publice concurs cu termen până la 20 Noemvrie a. c.

Emolumentele sunt 800 coroane din repartiție.

Cuincuenaliile să compute numai dela instituirea definitivă în această comună.

Concurenții să-și așterne cererile instruite conform normelor din vigoare în termenul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiteral și înainte de alegere să se prezenteze poporului în biserică pentru a-și arăta dărețitatea în cântări și tipic.

Să cere dela concurenți să aibă cel puțin 4 clase gimnaziale și calificațiunea cel puțin cu bine.

Abrud, 28 Octomvrie 1908.

Oficiul protopresbiteratului gr.-or. român al Abrudului în conțelegere cu com. parohial.

Petru Popoviciu
protopresb.

Nr. 990/908.

[329] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de clasa primă **Vama-Buzăului**, se publice concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt jumătate din venitele din parohie.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și înainteze cererile provăzute cu documentele recerute la subsemnatul oficiu protopresbiteral în Brețeu (Bereczk) și cu prealabila încunoștințare a acestuia, a se prezenta în vre-o Duminecă ori sâmbătoare spre a cânta, cuvânta ori a servi în biserică.

Brețeu, 25 Octomvrie 1908.

Oficiul protopresbiteratului gr.-or. român al tractului Treiscaunelor, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Constantin Demian
protopresb.

Sz. 1720/1908.

[330] 3—3

Faeladási hirdetmény.

Felsőpián község (Szebenvármegye) eladja 1908 évi december 18-án d. u. 1 orakor Felsőpián község irodájában nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek következő búkkfamennyiséget.

1. A „Magura“ nevű havasi erdejének (D. ü. oszt.) 1887 K holdján található mintegy 37869 m³ re becsült és

2. A „Dealu lungu“ nevű havasi erdejének (D. ü. oszt.) 3531 K holdján található mintegy 55920 m³ re becsült búkkfát tövön az erdőben.

Kikiáltási ár az egész fatömegre nézve 93789 korona. — Fánatpénz a becsárnak 10% ka.

A bánatpénzzel és bélyeggel elátott zárt írásbeli ajánlatok szóbeli árverés megkezdéséig elfogadhatnák.

Elkésve beadott vagy szabálytalanul kiállított ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

Utóajánlatok nem fogadhatnák el. Becsáron alul a fa nem adatik el.

Az árverési feltételek és becslési jegyzék a szászsebesi jár. főszolgabíró és m. k. jár. erdőgazdonság irodájában a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Szászsebes, 1908 november 9-én.

A j. főszolgabíró:

Haner.

expediază sorte curate, sub garanție, în sortiment bogat, de ani cunoscuta și solida firmă:

Prima plantatiune de vițe de pe Târnave.

Proprietar: **FR. CASPARI**,
Mediaș, Nr. 62 (Transilvania).

Rog a cere catalog ilustrat!

Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării și poate deci fiecare posesor de vie a-și cere informațiuni despre soliditatea numitei firme, dela persoane cunoscute. (292) 12—34

Nr. 803/908.

[311] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa a II-a din **Apoldul mic**, tractul **Mercurei**, devenită vacantă prin repozarea regretatului paroh Ioan Orașțian, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B., pentru întregirea venitelor dela stat.

Doritorii de a concura, să-și trimită cererile cu documentele recerute la subsemnatul oficiu protopresbiteral și să se prezenteze în vre-o Duminecă ori sâmbătoare acolo, după prealabila încunoștințare a protopopului, spre a cânta respective a celebra și cuvânta.

Mercurea, 29 Septemvrie 1908.

În conformitate cu concluzul comitetului parohial concernent dela 28 Sept a. c.

Oficiul protopresbiteratului gr.-or.:

Avr. S. Păcurariu
protopresb.

Nu e necesară reclama.

Fiecare om știe, că

I școală de vierit, Riomfalva

alui **Simon Nemenz**

are cele mai frumoase vițe de vie altoite.

Se trimit gratis și franco cataloage cu ilustrațiuni. [306] 6—36

Dr. Petru Șpan:

Idei pregătitoare în pedagogie . . . C 3.—
Trepțele formale ale învățământului (Ediția a doua) . . . „ 1-60
Povești pentru anul prim școlar (lecțiuni după trepțele formale) Ed. II „ 2.—
Carte de citire a II a . . . —50
Noul Abecdar ediț. II-a . . . —40
Călăuza noului Abecdar . . . —20
Dr. Daniil P. Barciannu. Vieța și activitatea lui . . . —50
Lecții de psihologie . . . 1:20
„ de didactică . . . 2:40
Se pot procura dela

Librăria arhidiecezană.

Tusă.

Eminent mijloc contra tusei și răgușelei, sunt la Stattin

„Caramelle de piept ale lui Ober“, au efect perfect și sunt foarte recomandabile pentru curățirea flegmei.

Se află numai în

cofetăria Stattin

Sibiiu, Str. Cisnădiei 28.

1 Carton 20 b., 5 Cartoane 90 bani.

Cele mai fine prăjituri pentru ceai, fa- (332) 1—6 bricat propriu.

Săpun de lapte de lilie

Steckenpferd.

Cel mai bun săpun pentru piele.

[69] 36—40

„RACOTANA“

institut de credit și economii, societate pe acțiuni
Șeica-mare (Nagyselyk) Nagyküküllő m.

Filiale: Mediaș, Elisabetopole.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 5% până la 500 coroane, pentru depuneri stabile dela 500 coroane în sus cu abzicere de 30 zile 5 1/2%. Darea după capitalele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 3000 coroane să pot ridica și — după starea cassei — să plătesc fără abzicere.

Depuneri și ridicări să pot face și pe cale poștală cu cecuri. Acordează credite cambiale, personale, hipotecare și de lombard în modul cel mai culant.

(326) 3—6

Direcțiunea.

Panorama originală a lumii.

(Filiala Pasagiului Berlinez).

Piața mare Numărul 9
lângă palatul lui Brukenthal.

Intrare și privire în orice timp al zilei
dela 9 oare dimineața până la 1/2 10 seara.

Din 15 Noemvrie până în 21 Noemvrie 1908:

O prea interesantă călătorie în Constantinopol.

Prețuri de intrare: Pentru oameni mari 40 b., copii, școlari și soldați 20 b., Blocuri cu 6 bilete cor. 1-80, Blocuri pentru școlari à 7 bilete cor. 1—, Mercurea și Sâmbăta până la 5 oare intrare cu 12 b. pentru copii și elevii tuturor institutelor. Bilete pentru societate 100 bucăți cor. 25—.

In fiecare săptămână altă serie.

(235) 13—

Seriile odată predate nu se repetază.